

บทที่
๕

รูปเรขาคณิต

เรียนจบบทนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

สื่อเพิ่มเติม

- ระบุรูปเรขาคณิตสองมิติที่มีแกนสมมาตร และจำนวนแกนสมมาตร

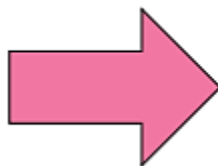

4.1

รูปที่มีแกนสมมาตร

กิจกรรม พับกระดาษ

อุปกรณ์ 1 ชุดประกอบด้วย กระดาษรูปต่าง ๆ ดังนี้

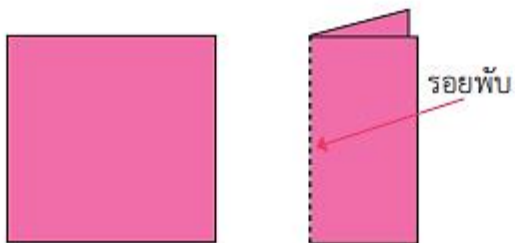

4.1

รูปที่มีแกนสมมาตร

วิธีจัดกิจกรรม

1. ครูสาธิตพร้อมอธิบายการพับกระดาษให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิท

2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน และแจกอุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทดลองพับกระดาษรูปต่าง ๆ ที่ได้รับแจก เพื่อหาว่ากระดาษรูปใดเมื่อพับแล้วสองข้างของรอยพับทับกันสนิท
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

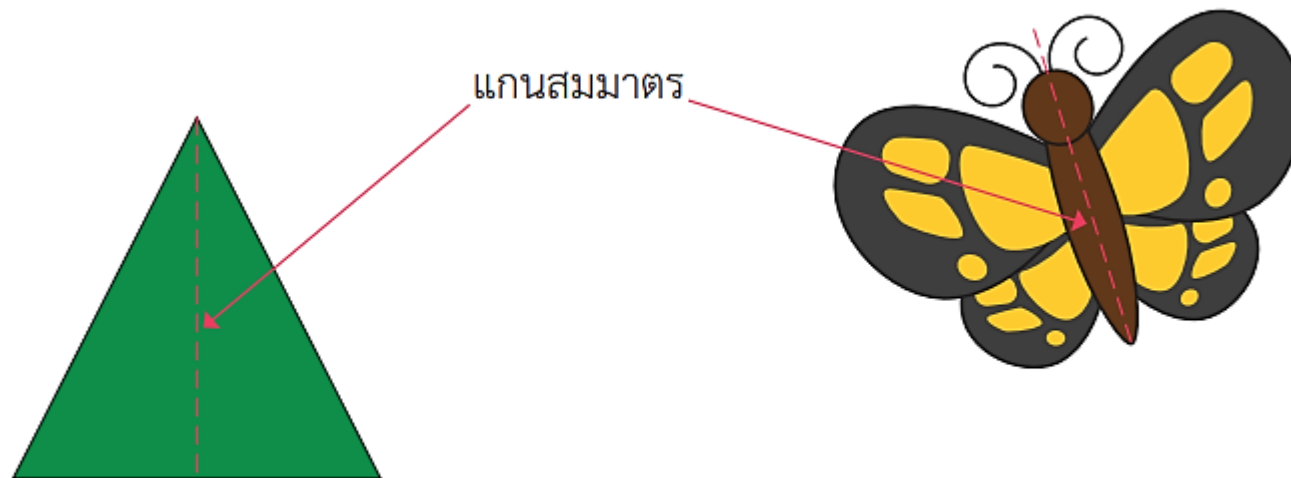
กระดาษบางรูปสามารถพับให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิท
แต่กระดาษบางรูปไม่สามารถพับให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิท

4.1

รูปที่มีแกนสมมาตร

รูปที่มีแกนสมมาตร

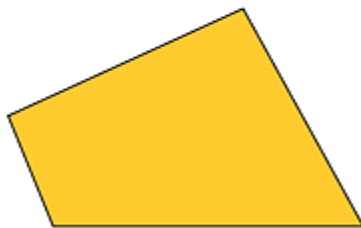
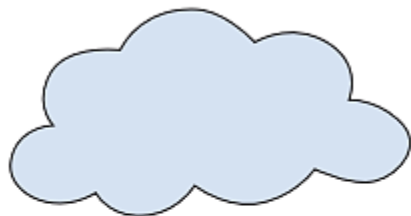
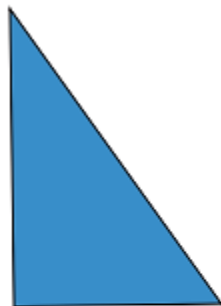
รูปที่เมื่อพับแล้ว สองข้างของรอยพับทับกันสนิทเป็นรูปที่มีแกนสมมาตร
รอยพับเป็นแกนสมมาตร

4.1

รูปที่มีแกนสมมาตร

รูปที่ไม่มีแกนสมมาตร

รูปที่ไม่สามารถพับให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิทเป็นรูปที่ไม่มีแกนสมมาตร

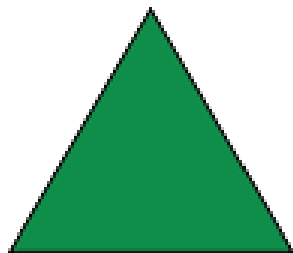

4.1

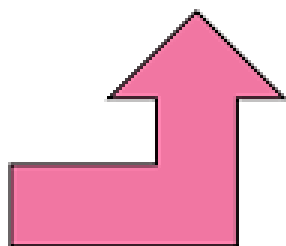
รูปที่มีแกนสมมาตร

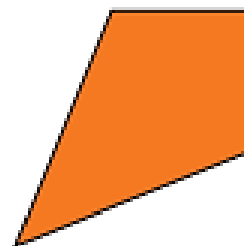
รูปใดเป็นรูปที่มีแกนสมมาตร

รูป 1

รูป 2

รูป 3

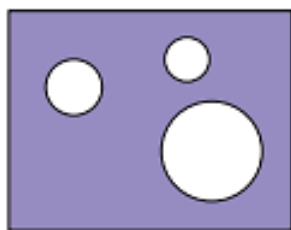
4.1

รูปที่มีแกนสมมาตร

รูปใดเป็นรูปที่มีแกนสมมาตร

รูป 1

รูป 2

รูป 3

รูป 4

รูป 5

รูป 6

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

รูปสี่เหลี่ยมนี้เป็นรูปที่มีแกนสมมาตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร เพราะถ้าพับตามรอยเส้นประตั้งรูป แล้วสองข้างของรอยพับทับกันสนิท

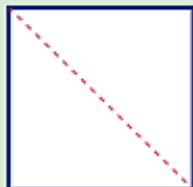
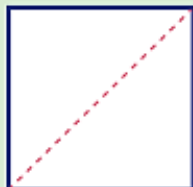
สามารถพับให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิทได้แบบอื่นอีกหรือไม่

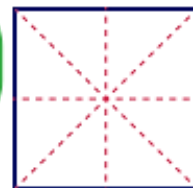
4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

พับได้หลายแบบ ดังนี้

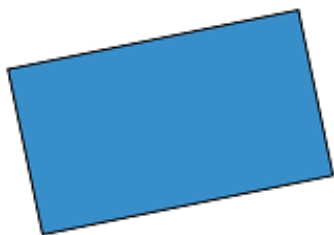
พับรูปสี่เหลี่ยมนี้ให้สองข้างของรอยพับทับกันสนิทได้ 4 แบบ
ดังนั้น รูปสี่เหลี่ยมนี้มีแกนสมมาตร 4 แกน

รูปต่อไปนี้ก็มีแกนสมมาตรก็แกน ตรวจสอบโดยการพับ

1

2

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

กิจกรรม มีแกนสมมาตรกี่แกน

อุปกรณ์ 1 ชุด ประกอบด้วย

1. กระดาษรูปเรขาคณิตชนิดต่าง ๆ ที่เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร เช่น

รูป 1

รูป 2

รูป 3

รูป 4

รูป 5

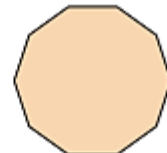
รูป 6

รูป 7

รูป 8

รูป 9

รูป 10

2. แบบบันทึกกิจกรรม

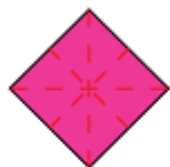

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

วิธีจัดกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน และแจกอุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพับกระดาษรูปเรขาคณิตและขีดเส้นตามรอยพับ เพื่อแสดงแกนสมมาตร แล้วบันทึกจำนวนแกนสมมาตรในแบบบันทึกกิจกรรม
3. แต่ละกลุ่มนำเสนอ ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ตัวอย่างแบบบันทึกกิจกรรม

รูป 1

รูปนี้มีแกนสมมาตร4.....แกน

รูป 2

รูปนี้มีแกนสมมาตร3.....แกน

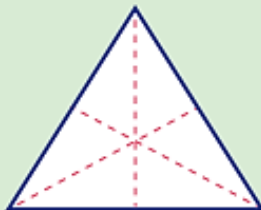

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

สังเกตรูปที่มีแกนสมมาตรต่อไปนี้

รูปสามเหลี่ยม

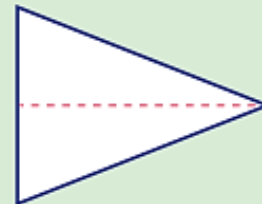
รูป 1

มีแกนสมมาตร 3 แกน

รูป 2

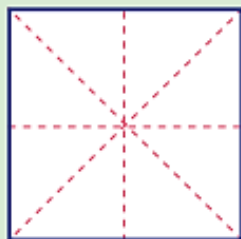
มีแกนสมมาตร 1 แกน

รูป 3

มีแกนสมมาตร 1 แกน

รูปสี่เหลี่ยม

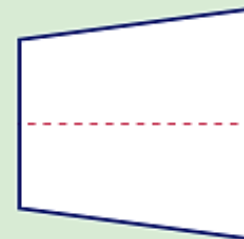
รูป 4

มีแกนสมมาตร 4 แกน

รูป 5

มีแกนสมมาตร 2 แกน

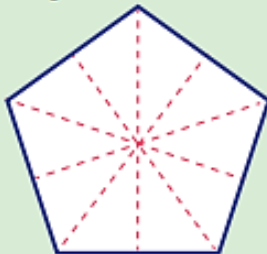
รูป 6

มีแกนสมมาตร 1 แกน

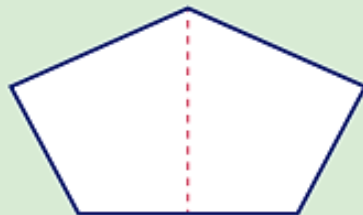
4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

รูปห้าเหลี่ยม

รูป 7

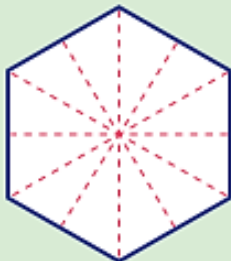
มีแกนสมมาตร 5 แกน

รูป 8

มีแกนสมมาตร 1 แกน

รูปหกเหลี่ยม

รูป 9

มีแกนสมมาตร 6 แกน

รูป 10

มีแกนสมมาตร 2 แกน

รูปใดบ้างมีจำนวนแกนสมมาตรเท่ากับจำนวนด้าน

รูปนี้มีแกนสมมาตร 2 แกน

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

กิจกรรม หาแกนสมมาตร

อุปกรณ์ 1 ชุด ประกอบด้วย

1. กระจายรูปต่าง ๆ ที่มีแกนสมมาตร เช่น

2. แบบบันทึกกิจกรรม

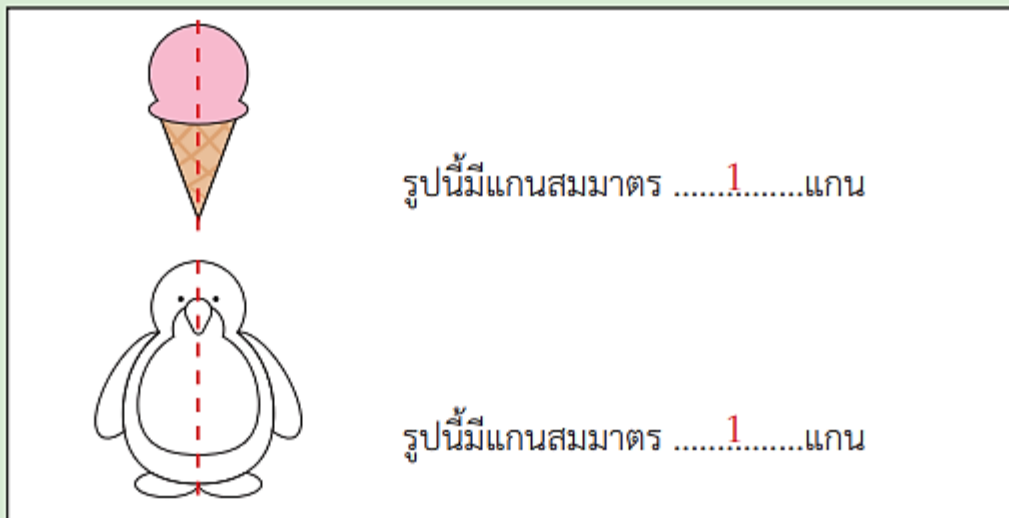

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

วิธีจัดกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน และแจกอุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพับกระดาษรูปต่าง ๆ และขีดเส้นตามรอยพับเพื่อแสดงแกนสมมาตร แล้วบันทึกจำนวนแกนสมมาตรในแบบบันทึกกิจกรรม
3. แต่ละกลุ่มนำเสนอ ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ตัวอย่างแบบบันทึกกิจกรรม

4.2 รูปที่มีแกนสมมาตรหลายแกน

หน้า 149

4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

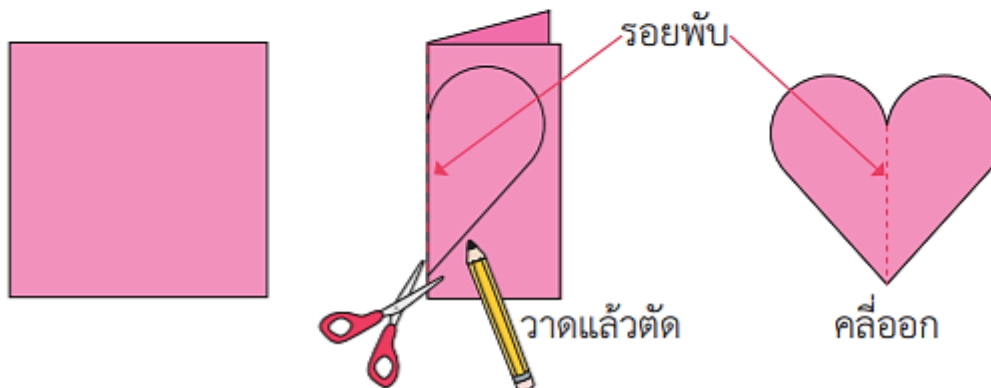
กิจกรรม รูปที่มีแกนสมมาตรกับการตัดกระดาษ

อุปกรณ์ 1 ชุด ประกอบด้วย

1. กระดาษสี่เหลี่ยมที่มิด้านเท่ากันทุกด้าน
2. กรรไกร
3. กาว

วิธีจัดกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน แล้วแจกอุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด โดยแจกกระดาษให้นักเรียนอย่างน้อยคนละ 4 แผ่น
2. นักเรียนแต่ละคนพับกระดาษแผ่นแรกเป็นครึ่งหนึ่ง วาด และตัดเป็นรูปตามตัวอย่าง

4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

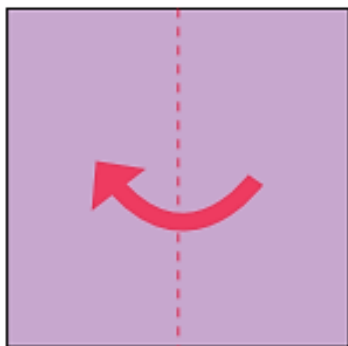
3. ครูให้นักเรียนสังเกตรูปที่ตัดออกมา แล้วอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับรูปที่มีแกนสมมาตรกับการพับกระดาษ
4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพับกระดาษแผ่นที่สอง โดยพับครึ่งกระดาษ 1 ครั้ง วาดรูปเป็นรูปอื่น แล้วตัดตามเส้นที่วาด
5. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพับกระดาษแผ่นที่สามและแผ่นที่สี่ โดยพับครึ่งกระดาษ 2 ครั้ง วาดและตัดเป็นรูปตามตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

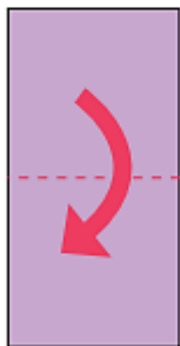
4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

ตัวอย่างที่ 1

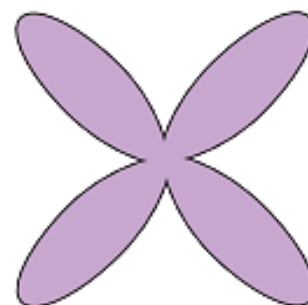
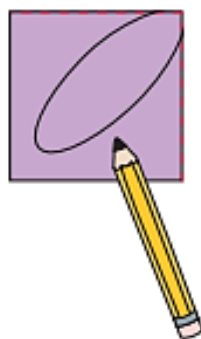
พับครั้งที่ 1

พับครั้งที่ 2

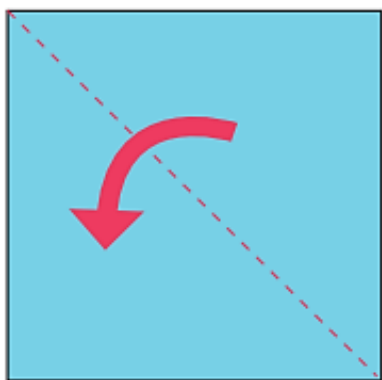
วาดแล้วตัด

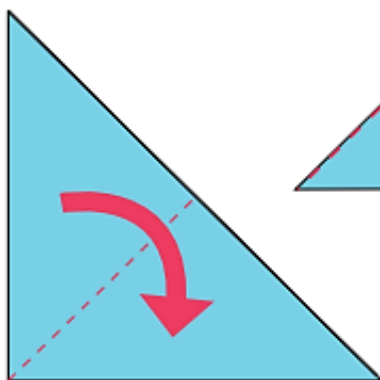
4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

ตัวอย่างที่ 2

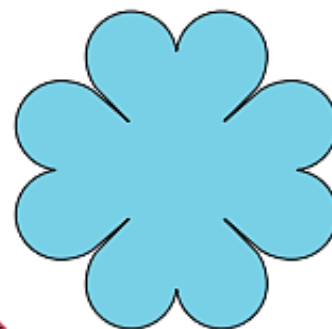
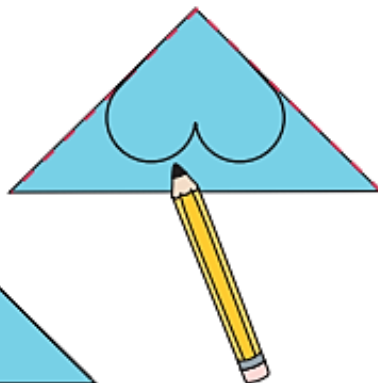
พับครั้งที่ 1

พับครั้งที่ 2

วาดแล้วตัด

4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

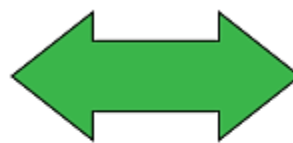
6. ครูให้นักเรียนสังเกตรูปที่ตัดออกมา แล้วอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับรูปที่มีแกนสมมาตรกับการพับกระดาษ จากนั้นให้นักเรียนใช้วิธีการพับเหมือนเดิม แต่ให้วาดเป็นรูปอื่น
7. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพับครึ่งกระดาษมากกว่า 2 ครั้ง วาดรูปและตัด ตามเส้นที่วาด จากนั้นนำกระดาษที่ตัดทั้งหมดมาตกแต่งให้สวยงาม และนำเสนอผลงาน
8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแกนสมมาตร และรูปที่มีแกนสมมาตร

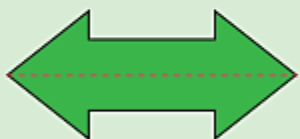
4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

ถ้าต้องการพับ วาด และตัดกระดาษ
แล้วคลี่ออกมาเป็นดังรูป
มีขั้นตอนการพับ วาด และตัด 2 วิธี ดังนี้

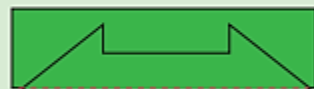

วิธีที่ 1 พับ 1 ครั้ง

ขั้นที่ 1

หาแกนสมมาตร

ขั้นที่ 2

พับและวาด

ขั้นที่ 3

ตัดตามเส้นที่วาด

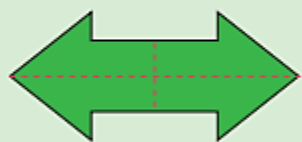
ขั้นที่ 4

คลี่รูปที่ตัดแล้ว

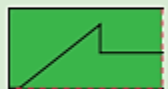
4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

วิธีที่ 2 พับ 2 ครั้ง

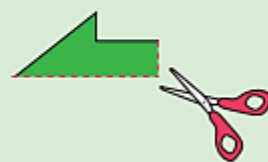
ขั้นที่ 1

หาแกนสมมาตร

ขั้นที่ 2

พับและวาด

ขั้นที่ 3

ตัดตามเส้นที่วาด

ขั้นที่ 4

คลี่รูปที่ตัดแล้ว

พับ 1 ครั้งหาแกนสมมาตร 1 แกน พับ 2 ครั้งหาแกนสมมาตร 2 แกน

4.3 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (1)

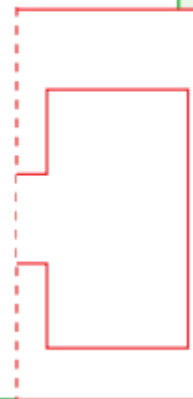
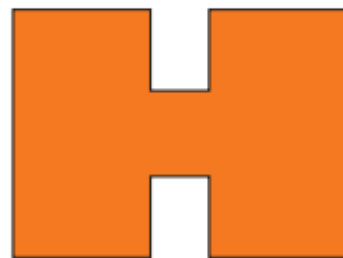
พับ วาด และตัดกระดาษ แล้วคลี่ให้ได้รูปตามที่กำหนด

1

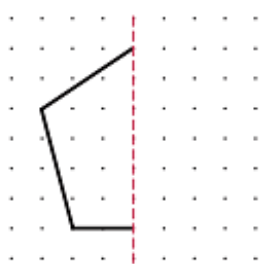
2

4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

การวาดรูปที่มีแกนสมมาตรโดยใช้กระดาษจุด

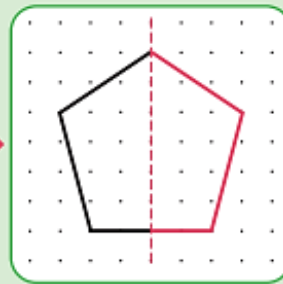
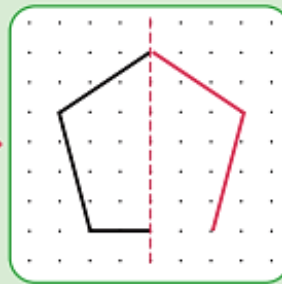
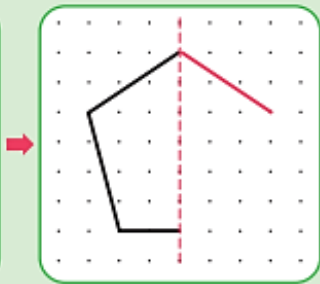
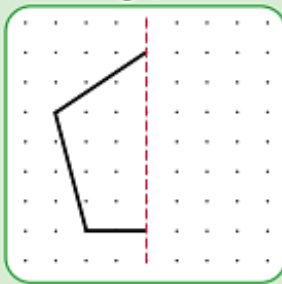
แกนสมมาตร

ถ้าเส้นประเป็นแกนสมมาตร
จะวาดรูปอีกข้างหนึ่งของแกนสมมาตร
เพื่อให้ได้รูปที่มีแกนสมมาตรได้อย่างไร

การวาดรูปที่มีแกนสมมาตรโดยใช้กระดาษจุด
เมื่อกำหนดแกนสมมาตรและรูปข้างหนึ่งของแกนสมมาตรให้
ทำได้โดยลากเส้นผ่านจุดบนกระดาษจุดที่มีระยะห่าง
จากแกนสมมาตรเท่ากับรูปอีกข้างหนึ่งของแกนสมมาตรดังนี้

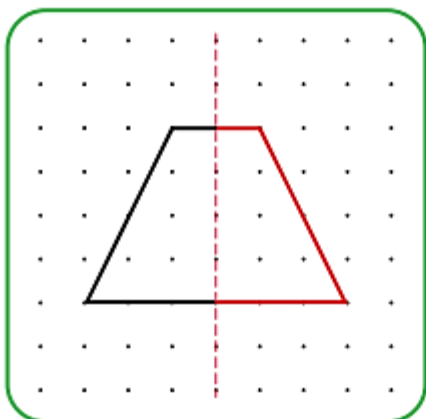
4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

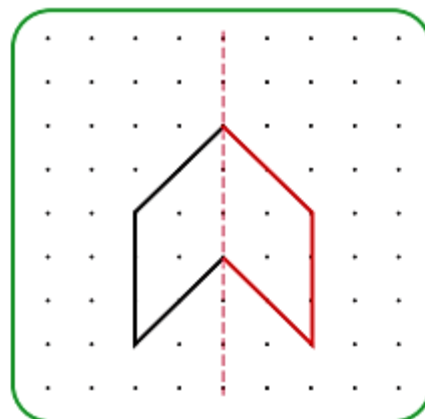
วาดรูปอีกข้างหนึ่งของแกนสมมาตร

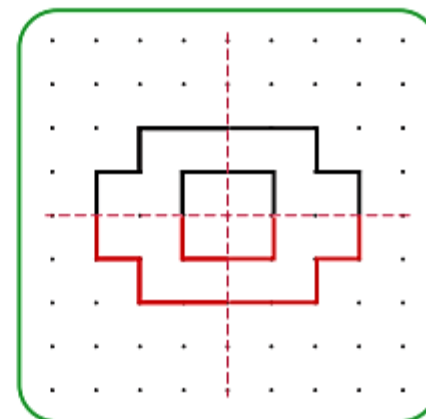
1

2

3

4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

กิจกรรม ต่อให้เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร 1 แกน

อุปกรณ์ 1. ใบกิจกรรม
2. ดินสอสี

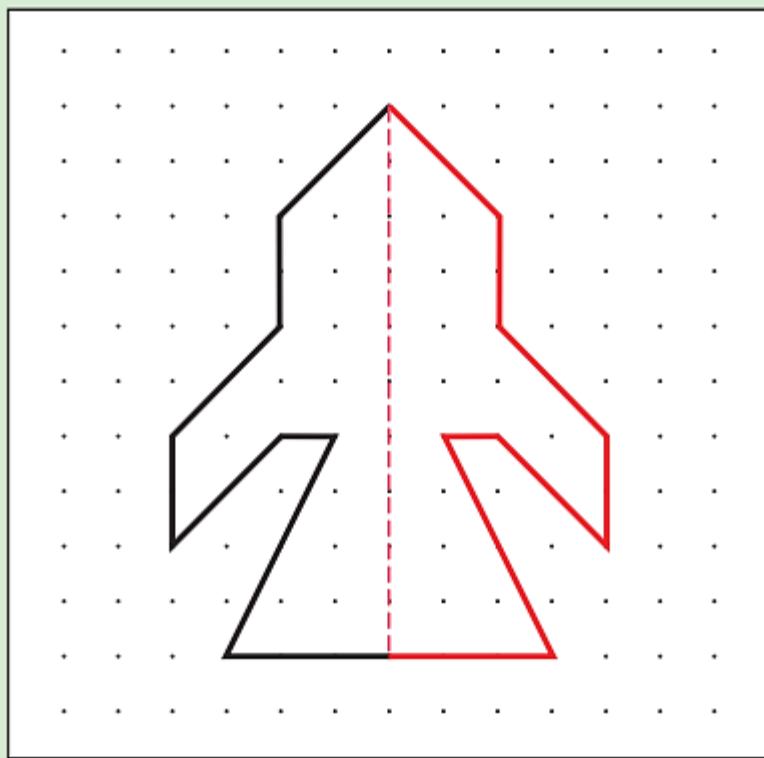
วิธีจัดกิจกรรม

1. ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น นักเรียนแต่ละคนอาจได้ใบกิจกรรมที่ไม่เหมือนกัน
2. ให้นักเรียนลากเส้นต่อจุดให้ได้รูปอีกด้านหนึ่งของเส้นประซึ่งเป็นแกนสมมาตรของรูป ระบายสีให้สวยงาม และตั้งชื่อภาพ
3. นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

ตัวอย่างใบกิจกรรม

กิจกรรม ต่อให้เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร 1 แกน
ชื่อภาพ...จรวด.....

4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

กิจกรรม ต่อให้เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร 2 แกน

อุปกรณ์ 1. ใบกิจกรรม
2. ดินสอสี

วิธีจัดกิจกรรม

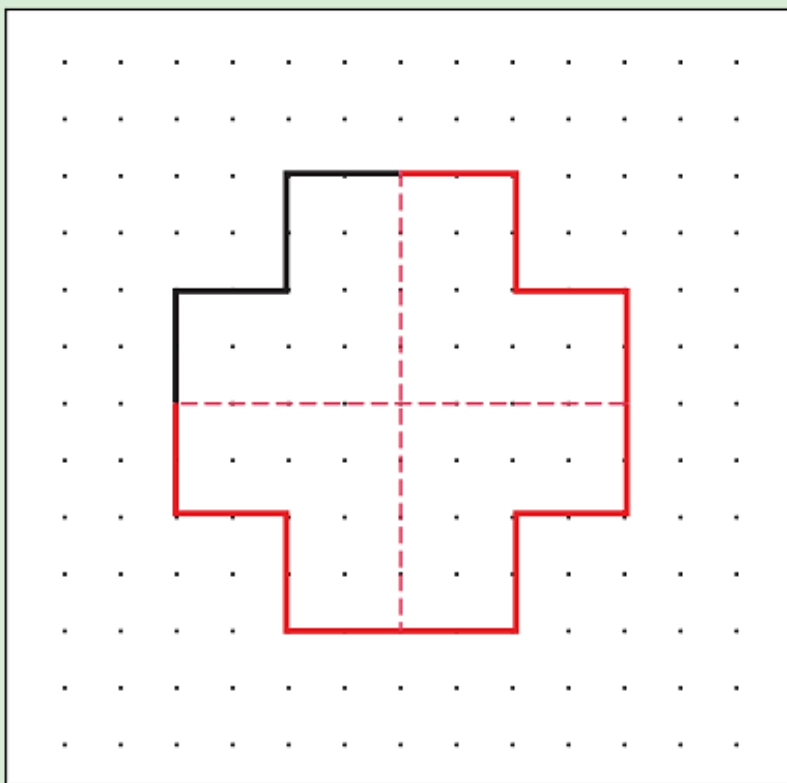
1. ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น นักเรียนแต่ละคนอาจได้ใบกิจกรรมที่ไม่เหมือนกัน
2. ให้นักเรียนลากเส้นต่อจุดให้ได้รูปที่มีเส้นประเป็นแกนสมมาตรของรูป 2 แกน ระบายสีให้สวยงาม และตั้งชื่อภาพ
3. นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

ตัวอย่างใบกิจกรรม

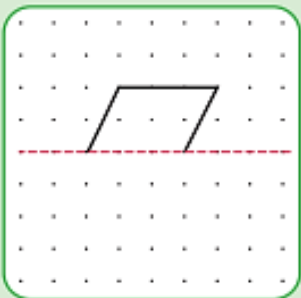
กิจกรรม ต่อให้เป็นรูปที่มีแกนสมมาตร 2 แกน
ชื่อภาพ...เครื่องหมายบวก.....

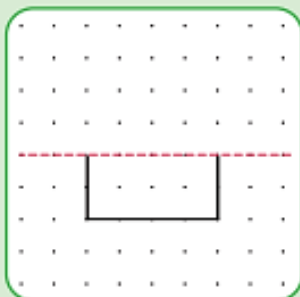
4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

เลือก ก ข หรือ ค ที่เป็นรูปเมื่อนำมาต่อกับรูปที่กำหนดให้แล้วได้รูปที่มีแกนสมมาตร

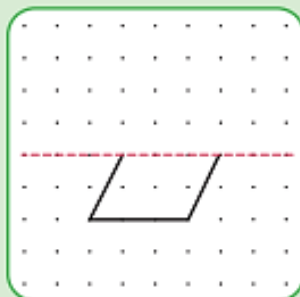
1

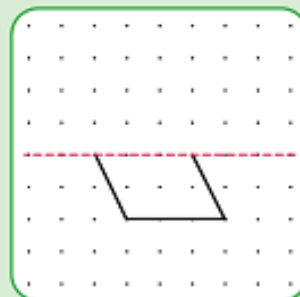
ก

ข

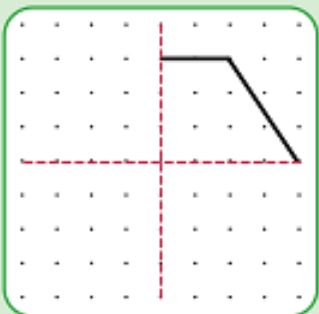
ค

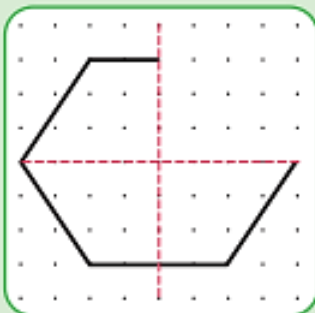
4.4 การประยุกต์ใช้รูปที่มีแกนสมมาตร (2)

เลือก ก ข หรือ ค ที่เป็นรูปเมื่อนำมาต่อกับรูปที่กำหนดให้แล้วได้รูปที่มีแกนสมมาตร

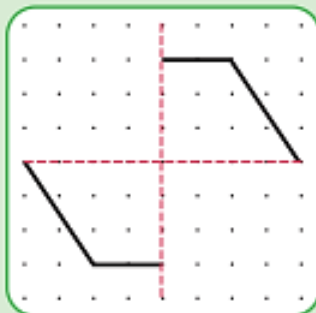
2

ก

ข

ค

